

Sygn. akt I C 570/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2020 r.

Sąd Rejonowy w Tczewie I Wydział Cywilny

Przewodniczący: Sędzia Dorota Słowik

Protokolant: sekretarz sądowy Dagmara Wróbel

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2020 r. w Tczewie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko E. K.

o zapłatę

1. umarza postępowanie, co do kwoty 1.600 zł. (jeden tysiąc sześćset złotych),
2. zasądza od pozwanej E. K. na rzecz powoda (...) Spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 573,21 zł. (pięćset siedemdziesiąt trzy złote dwadzieścia jeden groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 9 grudnia 2019 r. do dnia zapłaty oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwot:
 - 750, 80 zł. (siedemset pięćdziesiąt złotych osiemdziesiąt groszy) od dnia 9 grudnia 2019 r. do dnia 10 lutego 2020 r.,
 - 750, 80 zł. (siedemset pięćdziesiąt złotych osiemdziesiąt groszy) od dnia 9 grudnia 2019 r. do dnia 22 marca 2020 r.,
 - 750, 80 zł. (siedemset pięćdziesiąt złotych osiemdziesiąt groszy) od dnia 9 grudnia 2019 r. do dnia 7 kwietnia 2020 r.,
 - 750, 80 zł. (siedemset pięćdziesiąt złotych osiemdziesiąt groszy) od dnia 9 grudnia 2019 r. do dnia 12 maja 2020 r.,
3. w pozostałym zakresie powództwo oddala,
4. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 3.138,98 zł. (trzy tysiące sto trzydzieści osiem złotych dziewięćdziesiąt osiem groszy) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygnatura akt I C 570/20

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 9 grudnia 2019 roku powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanej E. K. kwoty 10.940,61 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie naliczanymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Jednocześnie powód wniósł o zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 25 kwietnia 2018 r. pozwana zawarła z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. umowę pożyczki nr (...), z której warunków pożyczkobiorczyni nie wywiązała się.

Powód podniósł, iż na kwotę dochodzoną pozwem składają się: należność główna- 5.541,40 zł, prowizja za udzielenie pożyczki- 5.245,38 zł oraz odsetki umowne naliczone zgodnie z umową pożyczki w łącznej wysokości 153,83 zł.

Powód wskazał, iż w dniu 13 listopada 2018 r. nabył wierzytelność przysługującą pożyczkodawcy względem pozwanej, a objętą przedmiotowym pozwem. Pomimo skierowanego przez powoda do pozwanej wezwania do zapłaty, E. K. nie uregulowała należności względem powoda. Powód zaznaczył, iż wobec niewywiązania się przez pożyczkobiorczynię z zawartej umowy pożyczki została ona wypowiedziana pismem z dnia 20 lutego 2019 r., w wyniku czego pozostała do spłaty część zobowiązania wynikająca z umowy pożyczki stała się w całości wymagalna z dniem upływu okresu wypowiedzenia.

W dniu 2 stycznia 2020 r. w sprawie o sygn. akt I Nc 4028/19 referendarz sądowy tut. Sądu wydał nakaz zapłaty na rzecz powoda przeciwko E. K..

Pozwana E. K. w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

Pozwana w odniesieniu do złożonego przez powoda pozwu podniosła zarzut: braku wymagalności roszczenia, niewykazania roszczenia co do wysokości, braku podstaw obciążenia pozwanej kwotą prowizji oraz nieudowodnienie roszczenia w tym zakresie.

W uzasadnieniu swojego stanowiska w sprawie pozwana wskazała na brak dowodu doręczenia jej przedłożonego do pozwu wypowiedzenia umowy, co skutkuje brakiem wymagalności roszczenia. Nadto E. K. podniosła, iż powód winien wskazać na poczet czego zostały naliczone uiszczone przez nią wpłaty. W ocenie pozwanej brak jest podstaw obciążenia jej kwotą opłaty prowizyjnej i opłatą za udzielenie pożyczki.

W dniu 7 września 2020 r. powód dokonał ograniczenia powództwa przeciwko pozwanej E. K. do kwoty 9.340,61 zł, jednocześnie cofając powództwo i zrzekając się roszczenia w zakresie kwoty 1.600 zł. W odniesieniu do przedstawionych przez pozwaną potwierdzeń dokonanych przelewów na łączną kwotę 3.003,20 zł powód wskazał, iż dokonał ich rozliczenia na poczet spłaty innych zobowiązań o nr (...) i (...).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 kwietnia 2018 roku E. K. zawarła z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. umowę pożyczki nr (...).

(okoliczności bezsporne)

Pożyczkodawca udzielił E. K. pożyczki w kwocie 7.000 zł (całkowita kwota pożyczki). W treści zawartej umowy wskazano, że prowizja za udzielenie pożyczki wynosi 6.972 zł, całkowity koszt pożyczki stanowi kwotę 7.947,47 zł, (...) obliczono na wysokość 96,45%, zaś roczna stopa oprocentowania została określona na 10%/975,47 zł. Pożyczkodawca był zobowiązany do zapłaty prowizji w miesięcznych ratach, w każdym terminie spłaty raty pożyczki w wysokości 232,40 zł. Umowa została zawarta do dnia 10 listopada 2020 r. Łączne zobowiązane do spłaty zostało określone na kwotę 14.947,47 zł. P. zobowiązała się zwrócić pożyczkodawcy ww. kwotę w 30 miesięcznych ratach w wysokości 498,25 zł każda, poza ostatnią ratą która została ustalona na kwotę 498,22 zł.

(dowód: umowa pożyczki- k. 10-15, harmonogram spłat- k. 17-18, załącznik nr 3- oświadczenie klienta, treści zgód- k. 19-20, formularz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego- k. 21-26) .

W oparciu o zawartą przez E. K. z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. umowę pożyczki, pozwana otrzymała kwotę 7.000 zł.

(dowód: potwierdzenie wypłaty- k. 28-29) .

Pozwana nie wywiązała się z warunków zawartej umowy pożyczki. E. K. po dacie wszczęcia procesu w okresie od 11 lutego 2020 r. do 13 maja 2020 r., przelała na rzecz powoda tytułem uregulowania należności wynikających z zawartej z pierwotnym wierzycielem umowy pożyczki, cztery raty w wysokości 750,80 zł. w dniach 11 lutego 2020 r., 23 marca 2020 r., 8 kwietnia 2020 r. i 13 maja 2020 r.

(dowód: potwierdzenie wykonania przelewu- k. 44-47)

Na podstawie porozumienia nr 5 do umowy ramowej cyklicznego przelewu wierzytelności z dnia 13 listopada 2018 r. (...), zawartego w dniu 10 kwietnia 2019 r. cedent (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. dokonał sprzedaży przysługującej mu wierzytelności względem pozwanej na rzecz (...) S.A. z siedzibą w W..

(dowód: porozumienie nr 5 do umowy ramowej cyklicznego przelewu wierzytelności z dnia 13 listopada 2018 r. (...)- k. 30-32, wykaz wierzytelności do porozumienia nr 5- k. 32v) .

W dniu 3 grudnia 2019 r. powód sporządził pismo, które zawierało informacje o stanie zadłużenia pozwanej z tytułu umowy pożyczki nr (...). W dniu 16 sierpnia 2019 r. powód sporządził adresowane do pozwanej przedsądowe wezwanie do zapłaty kwoty 10.940,61 zł wynikającej z umowy pożyczki o nr (...), zakreślając termin płatności do dnia 30 sierpnia 2019 r.

(dowód: informacja o stanie zadłużenia- k. 8, przedsądowe wezwanie do zapłaty- k. 9) .

W dniu 20 lutego 2019 r. (...) Sp. z o.o. w W. sporządziła pismo zawierające wypowiedzenie umowy pożyczki o nr (...) względem E. K.. Pierwotny wierzyciel pozwanej treścią ww. pisma wnosił o uregulowanie zadłużenia w kwocie 1.003,18 zł w terminie 14 dni.

(dowód: wypowiedzenia umowy- k. 27) .

Stan faktyczny w sprawie ustalono na podstawie załączonych do akt sprawy dokumentów. Z przedstawionych Sądowi dokumentów wynika jednolity obraz zdarzeń związanych z zawarciem umowy i niepełnym wykonaniem zobowiązania przez stronę pozwaną.

Sąd zważył, co następuje:

Niespornym między stronami był fakt zawarcia umowy pożyczki oraz skuteczność przejścia praw do wierzytelności z umowy pożyczki na powoda. Spornym było natomiast to, czy treść umowy pożyczki, z której powód wywodzi swoje roszczenie, zawiera w sobie niedozwolone klauzule umowne rażąco naruszające interesy pozwanej konsumentki. Powód stanął na stanowisku, że wszelkie zapisy umowne są zgodne z ustawą o kredycie konsumenckim, zatem wiążą strony umowy. Z kolei pozwana podniosła, że naliczona względem niej prowizja w wysokości 6.972 zł jest określona na nieznajdującym żadnego uzasadnienia poziomie i roszczenie w tym zakresie winno być oddalone.

Sąd przyznał rację stronie pozwanej i uznał, że w świetle ustalonego stanu faktycznego żądanie pozwu zasługuje na uwzględnienie jedynie w części.

Art. 720 § 1 k.c. stanowi, że przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Zgodnie z treścią art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepis ten określa reguły dowodzenia, tj. przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Zaznaczyć też trzeba, że przy rozpoznawaniu sprawy na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności

istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 1996 r., sygn. akt I CKU 45/96, publ. OSNC 1997 nr 6-7 poz. 76). Jest to wyrazem zasady, że to strony powinny być zainteresowane wynikiem postępowania oraz że to one dysponują przedmiotem postępowania m. in. poprzez powoływanie i przedstawianie sądowi wybranych przez siebie dowodów.

Zaprzeczenie dokonane przez stronę procesową powoduje, że istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności stają się sporne i muszą być udowodnione. W razie ich nie udowodnienia sąd oceni je na niekorzyść strony, na której spoczywał ciężar dowodu, chyba że miał możliwość przekonać się o prawdziwości tych twierdzeń na innej podstawie (tak m. in. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 kwietnia 1975 r., sygn. akt III CRN 26/75, niepublikowanym – źródło L..pl nr (...)).

Zgodnie z art. 509 § 1 kc wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania.

Przelew wierzytelności jest umową, na podstawie której dotychczasowy wierzyciel przenosi wierzytelność ze swojego majątku do majątku osoby trzeciej. Przedmiotem cesji mogą być przede wszystkim wierzytelności, rozumiane jako prawa podmiotowe przysługujące wierzycielowi do żądania od dłużnika spełnienia świadczenia (w tym zarówno całe wierzytelności, jak i ich części) – zob. szerzej J. M., komentarz do art. 509 [w:] K. P. (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, T. 2, W. 2013.

Powód przedłożył dokumenty, z których wynika, że nabył on prawo do dochodzonej w niniejszej sprawie wierzytelności. Przedstawione przez powoda treści zawartego porozumienia wraz z załącznikami, wykazują fakt zbycia wierzytelności względem pozwanej.

Art. 481 § 1 k.c. przewiduje, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Pierwotny wierzyciel jest przedsiębiorcą zajmującym się prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych i przy zawieraniu umów posługuje się wzorcami umownymi. Dlatego też należało ustalić, czy postanowienia umowy zawartej 24 kwietnia 2018 roku były dla jej stron wiążące. Pozwana zakwestionowała zasadność żądania uregulowania kwot wskazanych w treści pozwu, podnosząc, iż są one zawyżone.

Sąd zgodził się z zarzutem pozwanej, że zastrzeżenie w treści umowy pobrania prowizji w wysokości 6.972 zł, bez jednoczesnego określenia celu naliczonej opłaty, w sposób rażący godzi w interesy konsumenta i stanowi klauzulę abuzywną.

Przepis art. 3851 § 1 k.c. przewiduje, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Paragraf 2 tego artykułu dopowiada, że niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Z kolei w § 3 zaznaczono, iż ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje.

Uwzględniając powyższe należy stwierdzić, że klauzulą niedozwoloną jest postanowienie umowne, które spełnia łącznie wszystkie przesłanki określone w art. 3851 k.c., czyli: po pierwsze umowa została zawarta z konsumentem; po drugie postanowienie umowne nie zostało z nim uzgodnione indywidualnie; po trzecie postanowienie to kształtuje

prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, naruszając jego interesy; po czwarte jednoznacznie sformułowane postanowienie nie dotyczy głównych świadczeń stron.

Jeżeli chodzi o pierwszą przesłankę, to należy odwołać się do art. 221 k.c., który stanowi, że za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Umowa zawarta między podmiotami określonymi w tym przepisie będzie zatem umową zawartą z konsumentem.

Kwestia indywidualnego uzgodnienia postanowienia umownego z konsumentem została dość jednoznacznie uregulowana w art. 3851 § 2 k.c. Ustawodawca wskazał, że niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu, w szczególności te przejęte z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Sąd podziela wyrażony w doktrynie prawniczej pogląd i stoi na stanowisku, że za uzgodnione indywidualnie należy uważać takie postanowienia umowne, które były uzgadniane w trakcie negocjacji stron, albo zostały przyjęte przez przedsiębiorcę wskutek propozycji konsumenta (tak słusznie C. Żuławska, komentarz do art. 385(1) Kodeksu cywilnego [w:] G. Bieniek (red.), Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania. T. 1-2, Lexis Nexis 2011). Za brak uzgodnienia indywidualnego należy natomiast uznać sytuację, gdy doszło za zgodą konsumenta do inkorporowania wzorca, albo niektórych jego postanowień, do treści umowy (W. Popiołek, komentarz do art. 358[1] Kodeksu cywilnego [w:] K. Pietrkowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. T. 1, Warszawa 2015), a także sytuację, w której konsument wybrał jedną spośród kilku opcji zaproponowanych przez przedsiębiorcę. Przeciwna kwalifikacja prowadziłaby bowiem do akceptacji sytuacji, gdy drogą takich alternatyw przedsiębiorca praktycznie pozbawiałby konsumenta jakiegokolwiek ochrony (A. Olejniczak, Komentarz do art. 385(1) Kodeksu cywilnego [w:] A. Kidyba (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania - część ogólna, Lex 2014). Należy również zaznaczyć, że zgodnie z art. 3851 § 4 k.c. ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Z reguły będzie nim przedsiębiorca.

Przechodząc do trzeciej przesłanki należy stwierdzić, że dobre obyczaje są w zasadzie równoważnikiem pojęciowym zasad współżycia społecznego, albowiem zgodnie z utrwalonymi poglądami doktryny prawniczej do zasad tych zalicza się pozaprawne reguły postępowania niesprzeczne z etyką, moralnością i aprobowanymi społecznie normami (C. Żuławska, op. cit.). Co się tyczy zaś rażącego naruszenia interesów konsumenta, to pod pojęciem tym należy rozumieć nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków w określonym stosunku obligacyjnym, dokonaną na niekorzyść konsumenta (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 lipca 2005 r., sygn. I CK 832/04). Przy czym interesy konsumenta należy rozumieć szeroko, a nie tylko jako interes ekonomiczny. W grę wchodzi tu także takie aspekty jak zdrowie konsumenta, tracony przez niego czas, dezorganizacja jego życia, czy doznawane przez niego przykrości (C. Żuławska, op. cit.).

Ostatnią przesłanką dla uznania postanowienia umownego za niedozwolone stanowi warunek, aby owo postanowienie, jako jednoznacznie sformułowane, nie dotyczyło świadczenia głównego stron. Istotą omawianej instytucji prawnej jest bowiem to, aby z zawartego stosunku obligacyjnego bezskutecznym stało się jedynie postanowienie niedozwolone, natomiast umowa jako taka była wiążąca w pozostałym zakresie. Sytuacja taka byłaby zaś niemożliwa w przypadku, gdyby sankcją nieważności zostało objęte świadczenie główne stron. Wtedy nieważny stawałby się cały stosunek prawny. Przez główne świadczenia stron należy rozumieć przede wszystkim te, które są objęte postanowieniami przedmiotowo istotnymi danej umowy. W praktyce oznaczać to będzie najczęściej postanowienia określające cenę albo wynagrodzenie, na co przepis wprost wskazuje, oraz określające świadczenie wzajemne przedsiębiorcy (towar, usługę). Poza przywołanymi świadczeniami głównymi pozostają tzw. świadczenia uboczne. Sąd podziela panujące w doktrynie przekonanie, że do świadczeń ubocznych należy zaliczyć m.in. postanowienia dotyczące opłat, prowizji, kosztów, czy też miejsca i czasu wykonania zobowiązania (T. Czech, Kredyt konsumencki. Komentarz, WKP 2018, uwagi do art. 48; W. Popiołek, op. cit.; A. Olejniczak, op. cit.).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd nie miał wątpliwości, że odgórne zastrzeżenie przez poprzednika prawnego powoda w umowie pożyczki prowizji w kwocie 6.972 zł – przy kapitale pożyczki na poziomie

7.000 zł – stanowi niedozwolone postanowienie umowne, które nie wiąże pozwanej konsumentki w zakresie, w jakim rażąco narusza jej prawa. Już z samych zasad doświadczenia życiowego wiadomo, iż koszt pożyczkodawcy związany z wydrukowaniem formularza umowy i dokonaniem czynności prawnej w postaci zawarcia umowy – nawet przy zaangażowaniu do tej czynności wykwalifikowanego pracownika – nie wynosi 6.972 zł. Koszt ten jest kilkunastokrotnie mniejszy.

Odnosząc się do dyspozycji art. 3851 § 1 k.c. należy uznać, że bezsprzecznym jest, iż przedmiotowa umowa została zawarta między przedsiębiorcą a konsumentem. W ocenie Sądu pewnym jest również to, że konsument nie miał rzeczywistego wpływu na treść postanowień umownych odnoszących się do wysokości kosztów windykacyjnych. Sporządzona przez powoda umowa pożyczki nosi bowiem cechy umowy adhezyjnej. Forma umowy dowodzi, iż cała jej treść została wprost przeniesiona ze wzorca umownego, a konsument nie miał żadnej realnej możliwości jej modyfikacji. Mógł albo zaakceptować przedstawione mu warunki i przystąpić do umowy, lub zrezygnować z jej zawarcia. Potwierdzają to także okoliczności towarzyszące zawieraniu przedmiotowej umowy – została ona zawarta w lokalu przedsiębiorcy, po uprzednim wygenerowaniu przez pożyczkodawcę projektu umowy na podstawie wzorca umownego. Należy również wskazać, że powód nie przedstawił jakichkolwiek dowodów na obalenie domniemania wynikającego z art. 3851 § 4 k.c., a zatem nie wykazał, aby to postanowienie umowne zostało uzgodnione indywidualnie.

Sąd uznał, że zastrzeżenie w umowie prowizji w wysokości rażąco wygórowanej, bez wykazania, że opłata ta znajduje pokrycie w rzeczywiście poniesionych przez pożyczkodawcę i uzasadnionych kosztach, jest ewidentnie sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta, jak też zasady współżycia społecznego (por. wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 25 czerwca 2018 r., sygn. III Ca 552/18). W płaszczyźnie stosunków kontraktowych zasady współżycia społecznego wyrażają się istnieniem powszechnie akceptowanych reguł przyzwoitego zachowania się wobec kontrahenta. Szczególne znaczenie mają reguły uczciwości i rzetelności tzw. „kupieckiej”, których należy wymagać od przedsiębiorcy - profesjonalisty na rynku, a mianowicie przestrzegania dobrych obyczajów, zasad uczciwego obrotu, rzetelnego postępowania czy lojalności i zaufania. Zatem każda ze stron umowy pożyczki, a więc także udzielający pożyczki, powinien powstrzymać się od wszelkich zachowań, które świadczą o braku respektu dla interesów partnera lub wywołują uszczerbek w tych interesach. Jeżeli zatem ustalone ogólnie przez pożyczkodawcę opłaty za obsługę pożyczki nie odpowiadają koniecznemu nakładowi pracy i poniesionym przez pożyczkodawcę kosztom, to zasadnym jest miarkowanie takich opłat do poziomu, który nie będzie rodzić podejrzeń co do celu przewidzianych w umowie opłat i nie będzie stwarzał dla pożyczkodawcy pola do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2010 r., sygn. IV CSK 555/09).

W tym miejscu należy także zaznaczyć, że pożyczka jest umową odpłatną, umożliwiającą pożyczkodawcy osiągnięcie dochodu, jednakże wysokość tego dochodu jest reglamentowana ustawą i ograniczona do wysokości odsetek maksymalnych i odsetek maksymalnych za opóźnienie. W szczególności do zobowiązań umownych nie może mieć zastosowania instytucja kary umownej lub inne postanowienia taką karę imitujące. Zakaz ten wynika wprost z art. 483 § 1 k.c. W ocenie sądu pożyczkodawca próbował wprowadzić do umowy pożyczki zawartej z pozwaną taką właśnie substytut kary umownej. Naliczanie znacznie zawyżonych kosztów administracyjnych miało bowiem na celu zapewnienie powodowi dodatkowego dochodu. Nie mogąc naruszyć przepisów o odsetkach maksymalnych powód próbował uzyskać dodatkowy ekwiwalent tego samego rodzaju.

W sprawie zaistniała również ostatnia przesłanka konieczna dla uznania przedmiotowej klauzuli za niedozwoloną. Koszty administracyjne umowy pożyczki nie dotyczą bowiem elementów istotnych umowy pożyczki, a stanowią jedynie świadczenie uboczne. Oczywiście jest, iż przy umowie pożyczki składnikami przedmiotowo istotnymi są jedynie kwestie dotyczące wysokości udzielanej pożyczki oraz wysokości odsetek umownych, stanowiących wynagrodzenie pożyczkodawcy. Pozostałe natomiast postanowienia umowne należy traktować jako składniki treści czynności prawne nie wpływające na istotę tej czynności.

Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe okoliczności Sąd uznał, iż praktyka stosowana przez poprzednika prawnego powoda w postaci naliczania prowizji w wysokości niemalże równej kapitałowi udzielonej pożyczki, bez jednoczesnego

odwołania się do rzeczywiście poniesionych i uzasadnionych kosztów pożyczkodawcy, rażąco narusza interesy konsumenta i stanowi niedozwoloną klauzulę umowną. W konsekwencji sąd uznał, że zapisy umowne przedmiotowej pożyczki dotyczące prowizji nie wiążą pozwanej.

W związku z powyższym zasadnym w ocenie Sądu jest dochodzenie zapłaty przez pożyczkobiorczynię kwoty należności głównej wynoszącej 7.000 zł wraz z odsetkami określonymi w treści umowy, naliczanymi od dnia 24 kwietnia 2018 r. (data zawarcia umowy) do 20 lutego 2019 r. (data wypowiedzenia umowy) w wysokości 581,10 zł.

Powód w przedmiotowej sprawie wnosił o zasądzenie na swoją rzecz kwoty 10.940,61 zł, zaś z treści zawartej przez pozwaną z pierwotnym wierzycielem umowy wynika, iż całkowita kwota do zapłaty przez pożyczkobiorczynię wynosiła 14.947,47 zł. Powód nie wskazał w jakim zakresie - jaką kwotą, pożyczkobiorczyni wywiązała się z zawartej umowy pożyczki. Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, iż E. K. przed wytoczeniem powództwa, dokonała spłaty zobowiązania w łącznej wysokości 4.004,69 zł (14.947,47- 10.940,61). W konsekwencji powyższego od należnej powodowi kwoty 7.581,10 zł należało odjąć kwotę 4.004,69 zł.

Powódka w trakcie toczącego się procesu przedstawiła potwierdzenia spłaty należności względem powoda łącznej kwoty 3.003,20 zł (4 x 750,80). Powód wskazał, iż dokonując rozliczeń należności pozwanej, uwzględnił tytułem spłaty przedmiotowego zobowiązania jedynie kwotę 1.600 zł, podnosząc iż pozostałą część uiszczonych wpłat rozliczył tytułem spłaty innych zobowiązań pozwanej. Sąd stanął na stanowisku, iż powyższe rozliczenie jest nieprawidłowe, przyjmując, iż powód winien ustalić, iż pozwana dokonała uregulowania należności wynikającej z umowy nr (...) w łącznej wysokości 3.003,20 zł. Brak było bowiem podstaw do przyjęcia, iż uiszczone przez pozwaną kwoty stanowią spłatę innych zobowiązań, które nie stanowią przedmiotu niniejszego postępowania. W związku z powyższym Sąd uznał, iż pozwana uregulowała zadłużenie względem powoda wynikające z umowy pożyczki z dnia 24 kwietnia 2018 r., po dacie wytoczenia powództwa łączną kwotą 3.003,20 zł.

Zgodnie z art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku. Powód dokonał cofnięcia części wysuniętego roszczenia z jednoczesnym zrzeczeniem się roszczenia w wysokości 1.600 zł. Uznając, iż czynność dyspozytywna powoda nie narusza interesów stron, na podstawie art. 355 § 1 i 2 k.p.c. i art. 203 § 1 i 4 k.p.c. orzeczono jak w punkcie 1. orzeczenia.

Dokonanie skutecznego cofnięcia pozwu w zakresie kwoty 1.600 zł, spowodowało konieczność pomniejszenia o ww. należność, wysokości przysługującego powodowi roszczenia, zatem kwotę 3.576,41 zł należało pomniejszyć o 1.600 zł, co w rezultacie daje kwotę 1.976,41 zł.

Zaliczeniu tytułem spłaty zobowiązania podlegała także kwota 1.403,20 zł stanowiąca różnicę kwoty 3.003,20 i 1.600 zł.

W rezultacie wynik powyższych wyliczeń wskazuje, iż należna powodowi tytułem spłaty przedmiotowego zobowiązania jest kwota 573,21 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 9 grudnia 2019 r. do dnia zapłaty oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od czterokrotnie uiszczonych kwot po 750,80 zł, naliczanymi za okres po dniu wniesienia pozwu do dnia poprzedzającego uiszczenia każdej z rat.

Mając na względzie powyższe, na podstawie art. 720 k.c. w zw. z art. 509 § 1 k.c., art. 385 § 1 k.c. oraz art. 58 § 1-3 k.c. w zw. 3531 k.c., a także na podstawie art. 481 § 1 k.c. a contrario, sąd orzekł jak w sentencji (pkt. 2. i 3.).

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie czwartym wyroku, zgodnie z treścią art. 100 kpc, który stanowi, że w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

Pozwana wygrała proces w 94%, zatem w tej części należało obciążyć powoda kosztami procesu poniesionymi przez pozwaną, na które składały się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. Powód w przedmiotowym procesie poza poniesieniem kosztów zastępstwa procesowego wynoszącymi 3.600 zł, uiszczył opłatę od pozwu w kwocie 750 zł. Wysokość kosztów należnych powodowi od pozwanej, stanowiących 6% łącznej kwoty 4.350 zł, wynosi 261 zł. Wysokość kosztów należnych pozwanej od powoda, stanowiących 94 % kwoty 3.617 zł wynosi 3.399,98 zł. W związku z powyższym po odliczeniu od kwoty należnej pozwanej tj. 3.399,98 zł kwoty 261 zł, pozwanej od powoda przysługuje kwota 3.138,98 zł (pkt 4. wyroku).